

PLAN
OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY
Niepublicznego Żłobka Muzyczno-Językowego
„SZCZĘŚLIWE DZIECKO”
w Kliszowie
rok żłobkowy 2026/2027

Wstęp

1. Plan OWE wyznacza ramy pracy z dziećmi w żłobku i jest podstawowym narzędziem pracy dla opiekunów oraz źródłem wiedzy i inspiracji dla rodziców.
2. Zgodny jest z przepisami prawa, w tym nowymi standardami obowiązującymi od 2026 roku, oraz uwzględnia prawa dziecka zawarte w Konwencji o Prawach Dziecka w szczególności prawo do:
 - 1) niedyskryminacji;
 - 2) nadrzędności najlepszego interesu dziecka;
 - 3) poszanowania odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji;
 - 4) życia i rozwoju;
 - 5) tożsamości;
 - 6) wyrażania własnych poglądów w sprawach jego dotyczących oraz przyjmowania ich z należytą wagą, stosownie do wieku i dojrzałości dziecka;
 - 7) swobodnej wypowiedzi, dostępu do informacji, ale też do ochrony przed szkodliwymi treściami;
 - 8) ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku;
 - 9) dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa;
 - 10) jak najwyższego poziomu zdrowia i udogodnień w zakresie leczenia chorób oraz rehabilitacji zdrowotnej;
 - 11) poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu;
 - 12) nauki ukierunkowanej na rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dziecka;
 - 13) wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownie do wieku dziecka oraz do nieskrępowanego uczestniczenia w życiu kulturalnym i artystycznym;
 - 14) ochrony przed wszelkimi formami wyzysku seksualnego i nadużyć seksualnych.

3. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny uwzględnia założenia wynikające ze Standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3.

§1

Wizytówka instytucji

1. Nazwa: Niepubliczny Żłobek Muzyczno- Językowy „SZCZĘŚLIWE DZIECKO” w Kliszowie.
2. Nr wpisu do rejestru: 37559/Z
3. Lokalizacja:
Niepubliczny Żłobek Muzyczno- Językowy „SZCZĘŚLIWE DZIECKO”
Kliszów 85, 39-307 Gawłuszowice
4. Liczba miejsc: 18.
5. Grupy wiekowe: jedna grupa wiekowa dla dzieci w wieku 12 miesięcy- 3 lata, a szczególnych przypadkach 4 lata.
6. Dostępność sal:
 - 1) w budynku żłobka znajduje się przestronna, jasna i dobrze wentylowana sala zabaw, zajęć i posiłków o powierzchni 34,1 m² oraz dodatkowa sala do wypoczynku o powierzchni 19,4 m² umożliwiająca spokojny odpoczynek i drzemkę zgodnie z indywidualnym rytmem dnia każdego dziecka;
 - 2) rozdzielenie strefy aktywności od strefy wypoczynku sprzyja poczuciu bezpieczeństwa oraz zachowaniu właściwej higieny snu.
7. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci: lokal spełnia wymagania lokalowe, sanitarne oraz w zakresie ochrony przeciwpożarowej określone w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych, co zostało potwierdzone stosownymi opiniami właściwych służb sanitarnych oraz Państwowej Straży Pożarnej.
8. Wyposażenia oraz aranżacja wnętrza zostały podporządkowane bezpieczeństwu najmłodszych. W obiekcie zastosowano m.in.:
 - 1) meble i sprzęty o zaokrąglonych krawędziach, bez ostrych elementów, dostosowane do wzrostu i możliwości dzieci;
 - 2) zabezpieczenia gniazdek elektrycznych, narożników oraz drzwi i szuflad przed przytrzaśnięciem;
 - 3) zabezpieczenia okien uniemożliwiające ich samodzielne otwarcie przez dziecko;
 - 4) podłogi w wykonaniu antypoślizgowym oraz miękkie, bezpieczne nawierzchnie w strefie zabawy;
 - 5) kontrolowane wejście do placówki (domofon), uniemożliwiające dostęp osobom nieuprawnionym;
 - 6) meble i zabawki wykonane z materiałów posiadających atesty i certyfikaty bezpieczeństwa, poddawane regularnym przeglądom.

9. Przestrzenie zewnętrzne: wokół budynku znajduje się bezpieczny teren zielony wykorzystywany do pobytu dzieci na świeżym powietrzu oraz parking dla rodziców i pracowników.
10. Godziny pracy żłobka:
 - 1) w żłobku sprawowana jest opieka dzienna od poniedziałku do piątku w godzinach od 6.30 do 16.30, przy czym pobyt dziecka nie powinien przekraczać 9 godzin dziennie;
 - 2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki w żłobku może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą;
 - 3) żłobek jest czynny 12 miesięcy w roku z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy oraz dni wolnych wyznaczonych przez założyciela żłobka.
11. Kierownictwo i kontakt:
 - 1) Organ założycielski: Fundacja Wspierania Rozwoju „INSPIRACJA” reprezentowana przez Prezesa Zarządu Agnieszkę Jastrzębską i Członka Zarządu Marcina Jastrzębskiego;
 - 2) Dyrektor żłobka: Agnieszka Jastrzębska
 - 3) Dane kontaktowe:
 - Organ założycielski: tel. 501 721 839
 - Żłobek: tel. 602 184 536
 - Katarzyna Galas: opiekunka
 - Ewa Domagała: opiekunka
 - 4) Nadzór nad działalnością żłobka: Wójt Gminy Gawłuszowice.
12. Misja żłobka:
 - 1) zapewnienie dzieciom bezpiecznej, serdecznej i inspirującej przestrzeni do rozwoju w pierwszych latach życia;
 - 2) poszanowanie dla indywidualnego tempa, potrzeb i godności każdego dziecka;
 - 3) wspieranie samodzielności, ciekawości i radości zabawy;
 - 4) muzyka i język angielski jako naturalne elementy naszej codzienności, które rozwijają wyobraźnię, wrażliwość i otwartość na świat;
 - 5) wspólnie z rodzicami tworzymy dzieciom najlepsze warunki do szczęśliwego dorostania.

§2

Cele opiekuńczo- wychowawczo- edukacyjne

1. Celem pracy żłobka jest zapewnienie każdemu dziecku bezpiecznej, serdecznej i inspirującej przestrzeni do harmonijnego rozwoju w pierwszych latach życia, z poszanowaniem jego indywidualnego tempa, potrzeb życiowych, a w szczególności fizjologicznych, bezpieczeństwa, uwagi, szacunku i godności oraz praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka.
2. Działania dostosowywane są do możliwości każdego dziecka, a w przypadku dzieci z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności.

3. Cele realizowane są poprzez pięć podstawowych aktywności dziecka: zabawę, doświadczenia codzienne, odpoczynek, wyjścia na świeże powietrze oraz świadome planowanie aktywności:
- 1) Zabawa:
 - a) wspieranie poprzez zabawę jako podstawową formę aktywności małego dziecka rozwoju poznawczego, twórczego, ruchowego i społecznego;
 - b) dawanie dzieciom możliwości swobodnej zabawy, prawa do wyboru jej formy i towarzyszy oraz przestrzeni do eksperymentowania, poznawania świata zmysłami i wyrażania siebie;
 - c) wykorzystanie muzyki i języka angielskiego jako naturalnych elementów zabawy i rozwijania wyobraźni, wrażliwości i mowy.
 - 2) Doświadczenia codzienne:
 - a) budowanie u dzieci poczucia bezpieczeństwa, samodzielności i pozytywnych nawyków poprzez powtarzalne czynności dnia (posiłki, czynności higieniczne, ubieranie się);
 - b) wspieranie rozwoju samoobsługi i samoregulacji przy jednoczesnym poszanowaniu prawa dziecka do intymności, decydowania o sobie i własnego tempa nauki.
 - 3) Odpoczynek:
 - a) zapewnienie dzieciom warunków do spokojnego wypoczynku i snu, dostosowanych do ich indywidualnego rytmu biologicznego;
 - b) dbanie o równowagę między aktywnością a regeneracją, traktując odpoczynek jako podstawową potrzebę wpływającą na dobrostan i rozwój dziecka.
 - 4) Wyjścia na powietrze:
 - a) codzienne, niezależne od pory roku, umożliwianie dzieciom kontaktu z naturą i aktywności na świeżym powietrzu, wspierając w ten sposób rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, odporności oraz ciekawości otaczającego świata.
 - 5) Planowanie aktywności dzieci:
 - a) świadome planowanie i organizowanie dnia dziecka, z dostosowaniem tempa, formy i treści zajęć do wieku, potrzeb rozwojowych i zainteresowań grupy;
 - b) obserwowanie rozwoju każdego dziecka;
 - c) uprzedzanie o kolejnych aktywnościach, umożliwiające budowanie poczucia przewidywalności i bezpieczeństwa;
 - d) współpraca z rodzicami jako partnerami w opiece.
4. W zakresie rozwoju umiejętności w żłobku stwarzane są dzieciom warunki do:
- 1) kształtowania umiejętności samoregulacji i samodzielności w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
 - 2) budowania relacji z innymi i umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej;
 - 3) rozwoju umiejętności ruchowych umożliwiających skuteczne działanie w czasie pobytu w grupie;
 - 4) rozwoju umiejętności komunikacji i gotowości do porozumiewania się w sprawach swoich potrzeb;
 - 5) rozwoju ciekawości poznawczej i ekspresji twórczej w oparciu o codzienne doświadczenia.

§3 Metody pracy z dziećmi

1. Metodyka pracy z dziećmi w żłobku opiera się na uniwersalnych zasadach, realizowanych niezależnie od pory dnia, miejsca, sytuacji i rodzaju aktywności dzieci, a w szczególności:
 - 1) Relacje z dziećmi tworzone przez opiekunów są responsywne, wzajemne i oparte na szacunku.
 - a) opiekunowie dbają o ciepłą i domową atmosferę w placówce, pełniąc funkcję łącznika między żłobkiem a domem;
 - b) placówka dąży do tego, aby dziećmi zajmowały się te same osoby, ponieważ sprzyja to budowaniu bezpiecznych relacji między małą grupą dzieci a opiekunem.
 - 2) Ścisła współpraca personelu z rodzicami, która wspiera nabywanie doświadczeń przez dzieci, pogłębia relacje, buduje ciągłość opieki i zapewnia dzieciom poczucie stabilności.
 - 3) Aktywne słuchanie: komunikacja opiekunów z dziećmi uwzględnia aktywne słuchanie, które przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka oraz wyrażanie zainteresowania tym, co dziecko robi.
 - 4) Włączanie się do zabawy i aktywności dzieci przez opiekunów wtedy, gdy dzieci tego potrzebują i wycofywanie się gdy ich obecność nie jest niezbędna przy jednoczesnym pozostawianiu w pobliżu dzieci podczas eksploracji otoczenia, zapewnianiu im poczucie bezpieczeństwa.
 - 5) Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi, które wzbogacają zabawy i aktywności bez ponagłania dziecka do użycia nowych materiałów- to dziecko samo decyduje, kiedy i jak je wykorzysta.
 - 6) Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata poprzez mówienie na głos, jak działa to, co robią, jakie zależności można zaobserwować, łączenie przyczyny ze skutkami, pokazywanie dzieciom chronologii wydarzeń i przewidywanie ich przebiegu.
2. Powyższe metody są w placówce wzbogacone o elementy muzyczne i językowe: opiekunowie w naturalny sposób wplatają śpiew, rymowanki, zabawy dźwiękiem oraz proste zwroty w języku angielskim we wszystkie codzienne sytuacje i aktywności dzieci, zgodnie z muzyczno-językowym profilem żłobka.
3. Przykładowe formy aktywności:
 - 1) zabawy ruchowe i taneczne: wspólne tańce, zabawy z chustami, swobodny taniec do muzyki, to doskonała forma wyrażania siebie przez ruch, aktywne słuchanie muzyki;
 - 2) teatrzyk i zabawy z pacynkami: dzieci mogą uczestniczyć w zabawach, w których odgrywają różne role. Może to być zabawa w teatrzyk z pacynkami lub prosta forma odgrywania ról. Dzieci mogą tworzyć własne historie, opowiadania, bajki. Nawet jeśli są to tylko pojedyncze słowa lub obrazy, jest to sposób na wyrażanie swoich myśli i emocji;
 - 3) słuchanie muzyki i jej odtwarzanie: muzyka to odgłosy przyrody, szemrzące strumyki, szum drzew, śpiew ptaków, koncert padających kropli deszczu brzęczących o szybę i parapety, odgłosy ulicy;

- 4) malowanie na dużych formatach: na chodniku (kredą), na większym papierze niż arkusz A3 (flamastrami, kredkami, farbą) zawieszonym poziomo lub pionowo, folii sterczowej (farbą);
 - 5) tworzenie z różnych mas, np.: masa solna, plastelina, glina;
 - 6) tworzenie własnych dzieł, inspirowane pracami znanych artystów (kolaże w stylu Picassa, czy rzeźby w duchu współczesnej sztuki);
 - 7) konstruowanie budowli za pomocą różnych materiałów;
 - 8) odgrywanie ról w różnych strefach tematycznych, np.: pluszakami lub lalkami, bycie lekarzem, nalewanie i picie herbaty;
 - 9) tworzenie instrumentów, które w miarę możliwości są później dostępne w kąciu zabaw muzycznych;
 - 10) zabawy z przygotowywaniem różnych mikstur (np.: woda z błotem, woda z trawą, woda z piachem).
4. Przykładowe metody pracy z dziećmi:
- 1) zabawy swobodne;
 - 2) zabawy konstrukcyjno- manipulacyjne: budowanie z klocków, dopasowywanie kształtów, malowanie farbami, lepienie z ciastoliny, wyklejanie z bibuły, nakładanie, nawlekanie;
 - 3) zabawy kontaktowo- naśladowcze typu „kosi, kosi”, „pa, pa”;
 - 4) zabawy wyciszające;
 - 5) zabawy tematyczne- kąci tematyczne (kuchenny, sklep, lekarz);
 - 6) zabawy logopedyczne- rozwijające mowę (dmuchanie, robienie dziwnych min, nakłanianie do wypowiedzi wyrazów dźwiękonaśladowczych), wyliczanki, śpiewanie prostych rymowanych piosenek;
 - 7) zabawy muzyczno- ruchowe: ćwiczenia ruchowo-naśladowcze, klaskanie, zabawa z elementami ruchu, chwytu, celowania, podskoku, przysiadu, pokonywania przeszkód, ćwiczenia zapobiegające płaskostopiu: tupanie, chodzenie na palcach;
 - 8) zabawy językowe z elementami języka angielskiego;
 - 9) elementy metody malowania dziesięcioma palcami R. F. Show;
 - 10) elementy metody aktywnego słuchania muzyki wg Batii Strauss;
 - 11) zabawy metodą Paluszkowe rozśpiewanki;
 - 12) elementy Dobrego Startu Marty Bogdanowicz;
 - 13) elementy Pedagogiki Zabawy,
 - 14) elementy zabawy Metodą KLANZY,
 - 15) elementy Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborn,
 - 16) elementy gimnastyki rytmicznej Marii i Alfreda Knillów,
 - 17) elementy metod ekspresji ruchowej wg Carla Orffa.

§4

Harmonogram dnia

1. Ramowy rozkład dnia obejmuje elementy stałe oraz elementy zmienne:

- 1) **elementy stałe (S)**- powtarzają się każdego dnia o zbliżonych porach, niezależnie od tematyki zajęć. Budują u dzieci poczucie bezpieczeństwa, przewidywalności i rytmu dnia. Należą do nich: schodzenie się i rozchodzenie się dzieci, powitanie i pożegnanie, posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek), czynności higieniczno-pielęgnacyjne i „trening nocnikowy”, odpoczynek i sen poobiedni oraz codzienne wyjście na świeże powietrze.
- 2) **elementy zmienne (Z)** – dostosowywane są każdego dnia do potrzeb, nastroju, zainteresowań i możliwości dzieci. Obejmują konkretną tematykę i formę zajęć edukacyjno-rozwojowych (językowych, logopedycznych, muzycznych, twórczych, sensorycznych), rodzaj zabaw swobodnych w strefach tematycznych oraz formę aktywności na powietrzu (spacer lub zabawy w ogrodzie).

6:30- 7:45 „Dobrze, że jesteś...”: schodzenie się dzieci do żłobka, swobodna zabawa w strefach tematycznych, zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne (S- schodzenie się, Z- forma zabawy)

7:45- 8:00 „Witaj...”: poranne zajęcia zabawowe, czyli powitanie wszystkich dzieci, ćwiczenia poranne, zabawy ruchowe ze śpiewem, zabawy w kole (S)

8:00- 8:10 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne (S)

8:10- 8:30 Śniadanie: pomoc przy spożywaniu posiłku, nauka samodzielnego i estetycznego jedzenia (S)

8:30- 9:00 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne po posiłku, „trening nocnikowy” (S)

9:00- 9:30 „Jestem zuch...”: aktywne zabawy edukacyjno-rozwojowe, czyli zabawy wspomagające rozwój językowy, zabawy logopedyczne, zabawy twórcze, zabawy muzyczne, zabawy sensoryczne, aktywność własna dziecka (Z)

9:30- 10:00 Swobodna zabawa dzieci w strefach tematycznych (Z)

10:00- 10:30 Zabawy na świeżym powietrzu, spacer/ zabawy dowolne w sali (S- wyjście, Z- forma)

10:30- 10:45 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przygotowanie do posiłku (S)

10:45- 11:15 Obiad dwudaniowy: pomoc przy spożywaniu posiłku, nauka samodzielnego i estetycznego jedzenia (S)

11:15- 11:45 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przygotowanie do odpoczynku (S)

11:45- 14:00 „Ach śpij, bo właśnie...”: poobiedni odpoczynek, czyli leżakowanie, słuchanie muzyki relaksacyjnej, czytanie bajek, monitorowanie snu dzieci (S)

14:00- 14:15 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przygotowanie do podwieczorku, „trening nocnikowy” (S)

14:15- 14:30 Podwieczorek: pomoc przy spożywaniu posiłku, nauka samodzielnego i estetycznego jedzenia (S)

14:30- 14:45 Czynności higieniczne i pielęgnacyjne po posiłku (S)

14:45- 16:00 „Czas pożegnania...”: zabawy organizowane przez opiekunki, zabawy wyciszające, zabawy swobodne w strefach tematycznych; w razie potrzeby kontakty i rozmowy indywidualne z rodzicami; rozchodzenie się dzieci do domu (S- pożegnanie, Z- forma zabawy).

Planowane aktywności

1. Działania podejmowane każdego dnia w żłobku przez personel to w szczególności:
 - 1) Stwarzanie dzieciom warunków do odpoczynku w placówce w dwóch formach: odpoczynek na leżaczkach lub na dywanie.
 - 2) Wspieranie autonomii dzieci podczas czynności higienicznych poprzez:
 - a) opisywanie czynności higienicznych, jakie wykonywane są razem z dzieckiem, tak aby dziecko wiedziało, co będzie się z nim działo w kontakcie z dorosłym;
 - b) informowanie dziecka o zamiarze zmiany mu pieluszki i upewnianie się, że dziecko rozumie intencje opiekuna.
 - 3) Wspieranie samodzielności dziecka podczas posiłków poprzez:
 - a) zapraszanie dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku;
 - b) dawanie dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
 - 4) Nawiązywanie relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa poprzez:
 - a) częste znajdowanie się w fizycznej bliskości dzieci, siedząc obok nich na ich poziomie, np. na podłodze lub przy stole;
 - b) odzwierciedlanie emocji dzieci, ich radości i entuzjazmu oraz innych emocji, utrzymywanie pozytywnych emocji w kontakcie z dziećmi, żartowanie z nimi, uśmiechanie się, śmianie, reagowanie na interakcje z dziećmi w ciepły sposób;
 - c) uważność na trudne momenty dzieci np. zmęczenie, przestymulowanie i wspieranie ich, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji;
 - d) pozwalanie dzieciom się przytulać i utrzymywać fizyczną bliskość w odpowiedzi na werbalne lub niewerbalne intencje dzieci.
 - 5) Reagowanie werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci poprzez:
 - a) swobodne dołączanie do zabawy i aktywności z dziećmi lub oddalanie się, gdy dzieci tego nie potrzebują;
 - b) pozwalanie dzieciom na popełnianie błędów i zachęcanie do samodzielnego ich naprawiania lub rozwiązywania problemów, jeżeli są na to gotowe;
 - c) akceptowanie wyrażania emocji przez dzieci;
 - d) okazywanie szacunku dzieciom, wyrażając to również poprzez formy grzecznościowe: „dziękuję ci”, „proszę”.
 - 6) Komunikowanie dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych poprzez:
 - a) uprzedzanie dziecka o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem i czekanie na jego odpowiedź, żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację;
 - b) przypominanie dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.
 - 7) Rozwijanie u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi poprzez:
 - a) aranżowanie przestrzeni tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały czy możliwość przekształcania sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci;

- b) celebrowanie rytuałów codziennego przywitania i pożegnania:
 - dziecko jest witane i żegnane przez znaną mu osobę;
 - opiekun daje czas na pożegnanie z osobą przyprowadzającą dziecko, tyle, ile dziecko tego czasu potrzebuje;
 - podczas podawania dziecka na ręce opiekuna, dziecko powinno być zwrócone twarzą do niego;
 - opiekun witając się z dzieckiem jest na poziomie dziecka, utrzymuje kontakt wzrokowy, uśmiecha się i używa imienia dziecka, np.: „Dzień dobry Stasiu, miło mi Cię widzieć; Zapraszam do naszej wspólnej zabawy! Czekaliśmy na Ciebie; Cieszę się, że jesteś.”
 - dziecko ma możliwość wniesienia do sali ważnego dla niego przedmiotu- warto zwrócić uwagę czy przedmiot ten jest bezpieczny, a w przypadku wątpliwości konieczne jest wytłumaczenie dziecku, dlaczego ten przedmiot należy pozostawić w szatni, np.: „Jest to bardzo mały samochód, może się szybko zgubić”;
 - przy odbiorze dziecka, należy indywidualnie pożegnać każde dziecko, dziękując mu i doceniając wspólnie spędzony czas, np.: „Dziękuję Ci Helenko za dzisiejszy dzień. Jestem szczęśliwa, że byłaś dzisiaj z nami. Jestem dumna, że dzisiaj założyłaś samodzielnie buty, jak wychodziliśmy na spacer. Do zobaczenia jutro!”
 - c) wspólnie realizowanego planu dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci;
 - d) włączanie dzieci w dekorowanie sali;
 - e) modelowanie społecznych interakcji podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy personel;
 - f) wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.
- 8) Wspieranie rozwoju autonomii dzieci poprzez:
- a) umożliwianie dzieciom podejmowania różnych ról (np. poprzez wyznaczanie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuczków);
 - b) pozostawianie dziecku czasu na samodzielne wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji miejsca zabawy;
 - c) stwarzanie dzieciom możliwości pomagania innym dzieciom;
 - d) wspieranie samodzielnego rozwiązywania konfliktów między dziećmi i udzielanie wsparcia w ich rozwiązywaniu, jeśli dzieci same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu;
 - e) umożliwianie dzieciom podejmowania decyzji i wybierania zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi.
- 9) Wspieranie współpracy i komunikacji dzieci w grupie poprzez:
- a) dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować (np. „Najpierw on, potem ty”);
 - b) pozostawianie w pobliżu, gdy dzieci decydują, z kim chcą się bawić;

- c) podpowiadanie dziecku, jak może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie mówienie, czego ma nie robić (koncentrowanie się na pozytywnych komunikatach korygujących);
 - d) wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie ich znaczenia.
- 10) Wspieranie celebrowania świąt i innych ważnych wydarzeń takich jak urodziny, Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny. Boże Narodzenie, Wielkanoc poprzez:
- a) uzgadnianie celebrowania świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami;
 - b) respektowanie prawa dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci);
 - c) ustalenie z rodzicami prostego rytuału świętowania urodzin- takiego samego dla każdego dziecka;
 - d) nieobligowanie dzieci do dawania prezentów rodzicom czy dziadkom.
- 11) Sprzyjanie poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci poprzez:
- a) umożliwianie dzieciom zabawy w kąciakach tematycznych uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami i przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami i potrzebami dzieci;
 - b) rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych;
 - c) dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane);
 - d) dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
 - e) zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury;
 - f) umożliwianie dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.
- 12) Wspieranie u dzieci myślenia przyczynowo- skutkowego poprzez:
- a) opisywanie tego, co dziecko robi i tego, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami i materiałami;
 - b) uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np. „Pchnąłeś piłkę. Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”);
 - c) wykorzystywanie czynności dnia codziennego (ubieranie, jedzenie, higiena) lub tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może manipulować przedmiotami i materiałami, podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne, robić doświadczenia oraz próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność;
 - d) przykładowe aktywności wspierające u dzieci myślenie przyczynowo- skutkowe to w szczególności:
 - eksperymenty z wodą i piaskiem oraz produktami spożywczymi- dzieci wykonują proste doświadczenia i obserwują wyniki (np. wlewanie wody do pojemników, mieszanie oleju z wodą, dodawanie barwników itp.);
 - segregowanie przedmiotów;

- wrzucanie przedmiotów do pojemnika: klocki do pudełka, piłeczki do rynny- dziecko obserwuje, że przedmiot znika, spada, toczy się;
 - historyjki obrazkowe (np. układanie sekwencji obrazków „Dziewczynka trzyma lody – lody spadły na ziemię”);
 - zabawy manipulacyjne (klocki, piłki);
 - dialog i pytania otwarte zadawane przez opiekunów (zachęcanie do myślenia i werbalizowania przyczyn zdarzeń);
 - zabawki przyczynowo skutkowe: pudełka z klapkami, przyciski wydające dźwięk, zabawki „pop-up” (np. Jack-in-the-box), grzechotki: dziecko naciska/potrząsa i widzi natychmiastowy efekt;
 - uderzanie w przedmioty wydające dźwięk: bębenek, grzechotka, garnki i łyżki- im mocniej uderzę, tym głośniejszy dźwięk;
 - budowanie wież z klocków i celowe ich przewracanie: obserwacja, że wyższa wieża łatwiej się przewraca;
 - otwieranie i zamykanie pojemników, słoików, pudełek: nakrętki, zamki, rzepy - czynność prowadzi do efektu (otwarte/zamknięte).
- e) podczas zajęć z języka angielskiego myślenie przyczynowo- skutkowe rozwijane jest poprzez:
- proste komendy przyczynowo- skutkowe w zabawie: „Push the ball... it rolls!”, „Open the box... surprise!”- łączenie angielskiego słowa z akcją i natychmiastowym efektem;
 - piosenki z sekwencją zdarzeń, np. „Row, row, row your boat” z gestami pokazującymi kolejne etapy czynności;
 - zabawy z „If... then...” w najprostszej wersji gestowej, np. nauczyciel mówi „If I shake it... (grzechotka) ...it makes noise!” pokazując akcję i efekt.
- 13) Wspieranie u dzieci umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata poprzez:
- a) obserwowanie razem z dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę i komentowanie tego (np. „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręcę go mocniej”; „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”);
 - b) okazywanie zaciekawienia i zaangażowania w badanie, modelowanie postawy ciekawości, dociekliwości i zaangażowania w swoje działanie;
 - c) pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie;
 - d) zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią;
 - e) przykładowe aktywności wspierające u dzieci umiejętność obserwacji i doświadczania otaczającego świata:
 - zabawa naturalnymi materiałami sensorycznymi (liście, szyszki, piasek, ryż);
 - obserwacja roślin (podlewanie, obserwowanie wzrostu, opadających liści);

- zabawa na świeżym powietrzu umożliwiającą eksplorowanie natury i terenu na zewnątrz;
 - obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie w rytmie pór roku np. opadające liście jesienią, śnieg zimą, pąki wiosną, kwitnące kwiaty latem;
 - kącik przyrody w sali (np. doniczka z rośliną do obserwowania wzrostu);
 - obserwowanie zjawisk pogodowych: patrzenie przez okno na deszcz, wiatr poruszający liśćmi, tęczę, śnieg z komentowaniem na bieżąco tego, co się dzieje.
- f) Podczas zajęć z języka angielskiego obserwacja i doświadczanie otaczającego świata odbywa się przez:
- nazywanie obserwowanych zjawisk pogodowych po angielsku: „Look, it's raining!”, „The sun is shining!”- podczas patrzenia przez okno lub spaceru;
 - piosenki i rymowanki o przyrodzie, np. „The Wheels on the Bus”, „Twinkle, Twinkle Little Star” jako punkt wyjścia do obserwacji nieba, gwiazd, pogody;
 - komentowanie dźwięków otoczenia po angielsku: „I hear a bird!”, „Listen, the dog is barking!”- łączenie obserwacji z prostym słownictwem.
 - wspólne oglądanie książeczek obrazkowych po angielsku- wskazywanie i nazywanie zwierząt, przedmiotów, zjawisk przyrody.
- 14) Wspieranie u dzieci używania określeń dla cech przedmiotów poprzez:
- a) określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury);
 - b) określanie relacji między przedmiotami (np. dużo–mało, blisko–daleko, ciepłe–zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez personel;
 - c) dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku i opisywanie różnic między nimi;
 - d) określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np. duży- mały, większy-mniejszy);
 - e) przykładowe aktywności wspierające u dzieci używanie określeń dla cech przedmiotów:
 - dobieranie par przedmiotów (np. według koloru, wielkości, faktury, kształtu);
 - zabawy sortujące i porównawcze z wykorzystaniem par przeciwstawnych cech: sortowanie klocków według wielkości (duży- mały), zabawki twarde i miękkie, przedmioty gładkie i chropowate;
 - zabawy sensoryczne z komentowaniem faktury materiałów: dotykane różnych powierzchni (gładka szyszka, chropowata kora, miękka wata, twardy kamień) z jednoczesnym nazywaniem odczuwanej cechy;
 - zabawa farbami i mieszanie kolorów;
 - kącik sensoryczny z różnymi materiałami (piasek kinetyczny, ryż, woda, materiały naturalne) umożliwiającą dziecku samodzielne odkrywanie i nazywanie cech;
- 15) Podczas zajęć z języka angielskiego wspieranie używania określeń dla cech przedmiotów odbywa się przez:

- a) nazywanie kolorów w codziennych sytuacjach: „red ball”, „blue cup”, zabawy sortujące z komentarzem po angielsku i polsku równolegle;
 - b) piosenki o kolorach i kształtach, np. proste rymowanki typu „What colour is it?” z pokazywaniem przedmiotu;
 - c) określanie wielkości i faktury w prostych słowach angielskich- „big / small”, „soft / hard” podczas zabaw sensorycznych i porównawczych;
 - d) zabawa w wybór produktu podczas posiłku z angielskim komentarzem- „hot soup”, „cold water”- wzmacnianie skojarzenia słowa z doświadczeniem zmysłowym.
- 16) Wspieranie u dzieci używania określeń przestrzennych poprzez:
- a) używanie w codziennych kontaktach z dziećmi słów takich jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, między, wyżej, niżej, w górze, na dole, daleko, blisko, wysoko, nisko;
 - b) opisywanie swoich czynności i aktywności dzieci oraz umiejscawianie tych działań w przestrzeni (np. „Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zającą na podłodze. Chcesz, żeby zając siedział wyżej?”);
 - c) przykładowe aktywności wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych:
 - tor przeszkód (wskazywanie dzieciom kierunku- idź prosto, przejdź pod krzesłem itp.);
 - zabawy z układaniem przedmiotów według instrukcji przestrzennej, np. „połóż klocek („zajrzyj pod koc”, „sprawdź za zasłoną”, „poszukaj w środku pudełka”);
 - zabawy ruchowe z poleceniami przestrzennymi, np. „przejdź pod stołem”, „wejdź na poduszkę”, „stań obok kolegi”, „podskocz wysoko, a teraz usiądź nisko” (łączenie ruchu z nauką pojęć);
 - układanie zabawek i klocków w kąciakach tematycznych z komentowaniem ich rozmieszczenia, np. „samochodziki stoją obok siebie, a klocki są w pudełku”;
 - opisywanie trasy podczas spaceru lub zabawy na świeżym powietrzu, np. „idziemy prosto, teraz skręcamy w lewo”, „ptak leci wysoko, a mrówka chodzi nisko po ziemi”;
 - zabawy muzyczno-ruchowe z określeniami przestrzennymi, np. piosenki i rymowanki z gestami typu „ręce w górę, ręce w dół”, taniec z elementami przemieszczania się (do przodu, do tyłu, w bok).
 - d) podczas zajęć z języka angielskiego wspieranie używania określeń przestrzennych odbywa się poprzez:
 - używanie prostych przyimków i określeń miejsca w codziennych sytuacjach: „in”, „on”, „under”, „next to”, „up”, „down”, np. „The ball is in the box”, „Teddy is on the chair”, „The cat is under the table”- z jednoczesnym pokazywaniem przedmiotu i jego położenia;
 - proste komendy ruchowe łączące słowo z ruchem w przestrzeni: „Stand up”, „Sit down”, „Hands up”, „Hands down”, „Turn around”, „Come here”, „Go there”- dziecko wykonuje ruch, utrwalając znaczenie określenia przez własne działanie;

- piosenki i rymowanki z gestami wskazującymi kierunek i położenie, np. „Head, Shoulders, Knees and Toes”, w których dzieci pokazują ciałem górę, dół, przód i tył;
 - zabawy w chowanie i szukanie przedmiotów z angielskim komentarzem: „Where is the ball? In the basket! Behind the door!”- łączenie pytania „Where?” z odpowiedzią wskazującą położenie;
 - zabawy z torem przeszkód i poleceniami przestrzennymi po angielsku: „Go under the table”, „Jump on the mat”, „Walk around the chair”- łączenie ruchu całego ciała z nauką pojęć przestrzennych;
 - układanie i rozmieszczanie zabawek według prostych instrukcji: „Put the car in the box”, „Put the teddy on the shelf”, „Put the block next to the cup”- wspieranie rozumienia relacji między przedmiotami;
 - łączenie angielskiego słowa z gestem lub mimiką (np. ręce uniesione przy „up”, dłoń nisko przy „down”, wskazywanie palcem przy „here”/„there”) wspierające zrozumienie znaczenia niezależnie od znajomości języka.
- 17) Wspieranie u dzieci rozwoju gotowości i umiejętności porozumiewania się poprzez:
- a) mówienie do dzieci:
 - komunikowanie się w sposób zrozumiały dla dziecka;
 - inicjowanie kontaktu werbalnego i niewerbalnego;
 - używanie pytań otwartych i rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;
 - stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.);
 - towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie, co one robią;
 - dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie;
 - kierowanie wzroku i postawy ciała w kierunku dziecka, które coś mówi;
 - zadawanie pytań rozszerzających i komentowanie w sposób zachęcający do dalszej wypowiedzi (np. „Co się stało? Uderzyłeś się? Gdzie?”).
 - b) aktywne słuchanie dzieci:
 - poświęcanie dziecku pełnej uwagi podczas jego wypowiedzi: przerywanie własnych czynności i kierowanie wzroku oraz postawy ciała w stronę dziecka, które mówi;
 - cierpliwe czekanie, aż dziecko skończy swoją wypowiedź (werbalną lub niewerbalną), bez przerywania czy kończenia zdania za dziecko;
 - potwierdzanie, że opiekun słucha, poprzez reakcje niewerbalne (kiwanie głową, uśmiech, kontakt wzrokowy) oraz krótkie komunikaty potwierdzające („aha”, „tak”, „rozumiem”);
 - powtarzanie lub parafrazowanie tego, co powiedziało dziecko, aby upewnić się, że opiekun dobrze zrozumiał jego intencję (np. „Mówisz, że chcesz jeszcze sok?”);

- reagowanie na niewerbalne sygnały dziecka (gest, mimika, ton głosu) jako pełnoprawną formę komunikacji, szczególnie u dzieci, które jeszcze nie mówią lub mówią niewiele słów;
 - dawanie dziecku czasu na sformułowanie myśli, bez pośpieszania go i bez podpowiadania słów, zanim dziecko samo spróbuje je znaleźć;
 - okazywanie autentycznego zainteresowania treścią wypowiedzi dziecka, a nie tylko jej formą językową;
 - unikanie krytykowania sposobu mówienia dziecka (wymowy, gramatyki) na rzecz koncentrowania się na treści i intencji komunikatu.
- c) wzbogacanie słownictwa dzieci:
- wykorzystywanie słów z różnych kategorii (np. przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
 - rozwijanie interakcji dotyczących wspólnego doświadczenia lub zdarzeń z życia dziecka (np. „Pamiętasz, jak na spacerze widzieliśmy wiewiórkę?”);
 - nazywanie i opisywanie tego, co robi dziecko, z użyciem nowych słów;
 - rozwijanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łączenie ich ze słowami, które dziecko już zna;
 - wypowiadanie się pełnymi zdaniami, unikanie infantylizowania;
 - mówienie w pierwszej osobie (np. „Teraz pokażę ci tę nową układankę”).
- 18) Realizowanie aktywności wspierających rozwój mowy i komunikacji poprzez:
- a) rozmowy z dziećmi:
- utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie–mówienie–słuchanie;
 - wykorzystywanie każdej sytuacji w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, posiłek, mycie rąk czy ubieranie się przed spacerem);
 - angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka.
- b) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz z personelem:
- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą bawić się ze sobą i rozmawiać o tym, co robią;
 - wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą i z personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom);
 - rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi;
 - dawanie dzieciom wskazówek ułatwiających komunikację (np. „Możesz powiedzieć, żeby...”; „Możesz zapytać o...”).
- c) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów i książek:
- wprowadzenie i kultywowanie zwyczaju codziennego czytania o określonej porze oraz codziennych zabaw ze śpiewem;

- wykorzystywanie rymowanek i piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia danej czynności (np. piosenka na powitanie);
 - opowiadanie dzieciom książek z obrazkami i dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść.
- 19) Wspieranie rozwoju fizycznego dzieci poprzez:
- a) rozwój sprawności w zakresie małej motoryki:
 - zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej;
 - stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym m.in. zgniatać, rolować, rozplaszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty doskonaląc chwyt, drzeć papier;
 - umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników oraz wkładania i wyjmowania małych przedmiotów.
 - b) rozwój percepcji zmysłowej:
 - umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę;
 - zapewnianie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb i możliwości dzieci;
 - c) Rozwój sprawności w zakresie dużej motoryki:
 - zabawy ruchowe;
 - wielokrotne powtarzanie i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo dzieci są tym zainteresowane;
 - ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, podczas sytuacji codziennych np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.
- 20) Wspieranie rozwoju sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów w tym:
- a) Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:
 - ścieżki sensoryczne, chodzenie na bosaka po trawie, piasku;
 - zabawy z wodą, błotem, piaskiem;
 - malowanie rękami;
 - słuchanie i wydawanie dźwięków;
 - wąchanie naturalnych zapachów warzyw, owoców, ziół kwiatów;
 - testowanie smaków;
 - zabawy koszykiem skarbów.
 - b) Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:
 - zabawa klockami;
 - wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
 - wlewanie, przelewanie i wylewanie wody;
 - przesypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi;
 - zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie;

- malowanie farbami (palcami, pędzlami, stemplami);
 - zabawa masami sensorycznymi (ciastoliną, plasteliną), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie;
 - przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie;
 - włączanie przycisków.
- c) Ćwiczenie koordynacji wzrokowo- ruchowej i równowagi:
- wspinanie się z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł;
 - chodzenie po śladzie;
 - samodzielne jedzenie;
 - malowanie;
 - mycie rąk;
 - ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby);
 - sprzątanie zabawek do pudeł;
 - zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie.
- d) Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:
- turlanie się;
 - huśtanie się;
 - przeciskanie się przez tunel;
 - otulanie się kocem;
 - masowanie;
 - naśladowanie ruchu;
 - oglądanie się w lustrze;
 - zabawy „paluszkowe”.
- e) Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:
- swobodne chodzenie i bieganie po zróżnicowanym terenie: trawa, żwir, piasek, nierówności terenu w ogrodzie, wspierające doskonalenie równowagi i koordynacji ruchowej w naturalnych, zmiennych warunkach;
 - wchodzenie i schodzenie po niewielkich wzniesieniach, pagórkach czy stopniach na zewnątrz z asekuracją opiekuna, wspierające naukę pokonywania przeszkód terenowych;
 - zabawy z piłką na świeżym powietrzu: toczenie, kopanie, rzucanie i łapanie piłki na otwartej przestrzeni, gdzie dzieci mają więcej miejsca na swobodny ruch niż w sali;
 - chodzenie po wyznaczonej linii lub prostym torze przeszkód w ogrodzie z wykorzystaniem naturalnych elementów (kłody, kamienie, linia narysowana kredą) wspierające koordynację i planowanie ruchu;
 - turlanie się po trawie: swobodna, kontrolowana aktywność rozwijająca poczucie własnego ciała i przedsionkowy zmysł równowagi;

- zabawy w gonionego i chowanego na terenie ogrodu: bieganie, nagłe zatrzymywanie się, zmiana kierunku, rozwijające zwinność i kontrolę ruchu;
- skakanie i podskakiwanie na miękkim podłożu (trawa)- obunóż, z miejsca, wspierające siłę nóg i koordynację;
- pchanie i ciągnięcie zabawek na kółkach (wózki, taczki, pojazdy do jazdy) po nierównym terenie ogrodowym, wzmacniające mięśnie i koordynację całego ciała;
- wspinanie się na niskie, bezpieczne elementy placu zabaw lub ogrodu np. niskie pochylnie, pod stałym nadzorem opiekuna;
- zabawy naśladowcze na powietrzu: naśladowanie ruchów zwierząt (skoki żaby, chód niedźwiedzia, lot ptaka) wykorzystujące większą przestrzeń dostępną na zewnątrz;
- dmuchanie baniek mydlanych i bieganie za nimi, które łączy motorykę dużą z koordynacją wzrokowo-ruchową oraz radością ruchu;
- zabawy z chustą animacyjną lub wstążkami na wietrze: obserwowanie i podążanie za poruszającym się materiałem, bieganie z nim;
- codzienny spacer poza terenem żłobka: regularna aktywność ruchowa na dłuższym dystansie, wspierająca wytrzymałość i ogólną sprawność fizyczną.

21) Wspieranie działań twórczych:

- a) zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie;
- b) stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie;
- c) docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu;
- d) wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia;
- e) nazywanie tego, co dzieci robią, bez poprawiania ich i oceniania;
- f) zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia;
- g) stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej między innymi w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków;
- h) aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupki dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie;
- i) organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach na wysokości ich wzroku;
- j) organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku, w naturze.

22) Wspieranie dostępu do wytworów kultury:

- a) dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką: rzeźbą, malarstwem, rysunkami, o wysokiej jakości artystycznej;
- b) zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar;
- c) zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami.

23) Zachęcanie do wyrażania twórczej ekspresji:

- a) w różnych formach:
 - sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii, słuchanie dźwięku w naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek;
 - sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej, układanie, dekorowanie z wykorzystywaniem różnorodnych materiałów;
 - sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki;
 - sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem: tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięku w naśladowczych, zmiana głosu, tworzenia rymów, mówienie wierszyków, zmienianie słów znanych dziecku wierszykach;
 - łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny do muzyki z jednoczesnym malowaniem wodą na chodniku, tworzeniem swobodnych linii.
 - b) przez wykorzystanie różnorodnych materiałów:
 - zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku.
 - c) poznawanie różnych wytworów kultury:
 - teatryki w wykonaniu opiekunów, rodziców lub zaproszonych artystów;
 - słuchanie muzyki na żywo;
 - słuchanie muzyki klasycznej;
 - prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby;
 - czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).
2. Dbając o zdrowie, bezpieczeństwo i wszechstronny rozwój podopiecznych w żłobku, każdego dnia zaplanowane jest wychodzenie z dziećmi na zewnątrz, na świeże powietrze:
- 1) Wyjścia na zewnątrz zaplanowane jest co najmniej jeden raz, każdego dnia, niezależnie od pory roku, zapewniając przy tym ubiór adekwatny do warunków atmosferycznych;
 - 2) W miesiącach letnich czas pobytu na zewnątrz jest wydłużony, z uwzględnieniem przerw podczas największego upału;
 - 3) Z wyjścia rezygnuje się jedynie w ekstremalnych warunkach np. burza, ulewa, ekstremalna temperatura, bardzo zła jakość powietrza;
 - 4) Podczas wyjść na zewnątrz dzieci korzystają z przestrzeni obok żłobka lub wychodzą na spacer;

- 5) W planie wyjścia uwzględnia się zarówno swobodne zabawy ruchowe jak i zabawy organizowane, a w szczególności gry sportowe, zabawy z elementami edukacyjnymi;
- 6) Podczas wyjść należy zadbać o odpowiednie nawodnienie dzieci poprzez zapewnienie im stałego dostępu do wody pitnej;
- 7) Najmłodsze dzieci nie mogą być wykluczone z udziału w spacerach.

§6

Monitorowanie i ewaluacja Planu Opiekuńczo- Wychowawczo- Edukacyjnego

1. Realizacja Planu Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjnego podlega systematycznemu nadzorowi i ewaluacji, których celem jest zapewnienie wysokiej jakości opieki oraz bieżące dostosowywanie działań do potrzeb rozwojowych dzieci.
2. Nadzór nad realizacją planu pełni Dyrektor Żłobka poprzez:
 - 1) Regularne, bezpośrednie obserwacje zajęć prowadzonych z dziećmi, obejmujące zarówno zajęcia kierowane (muzyczne, językowe, edukacyjno-rozwojowe), jak i codzienne czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne:
 - a) obserwacje prowadzone są w naturalnych warunkach pracy grupy, bez zapowiedzi, co pozwala na rzetelną ocenę stosowanych metod pracy oraz zgodności działań personelu z założeniami niniejszego planu i obowiązującymi standardami opieki.
 - b) wyniki obserwacji są dokumentowane i stanowią podstawę do udzielania personelowi bieżącej informacji zwrotnej.
 - 2) Udzielanie informacji zwrotnej personelowi:
 - a) po każdej przeprowadzonej obserwacji dyrektor przekazuje pracownikowi indywidualną informację zwrotną dotyczącą jego pracy z dziećmi, wskazując zarówno mocne strony, jak i obszary wymagające wzmocnienia.
 - b) informacja zwrotna ma charakter rozwojowy i konstruktywny, a jej celem jest wspieranie pracownika w doskonaleniu warsztatu pracy, nie zaś ocena o charakterze represyjnym.
 - c) rozmowy podsumowujące obserwacje odbywają się w atmosferze wzajemnego szacunku i są okazją do wspólnego wypracowania dalszych kierunków działania.
 - 3) Samoocena personelu:
 - a) uzupełnieniem obserwacji prowadzonych przez dyrektora jest samoocena personelu, dokonywana przy użyciu Arkusza Samooceny Pracownika, obejmującego kluczowe obszary pracy z dziećmi: nawiązywanie relacji, wspieranie samodzielności podczas posiłków i czynności higienicznych oraz wspomaganie zabawy dzieci.
 - b) samoocena prowadzona jest cyklicznie i stanowi narzędzie refleksji własnej pracownika nad codzienną praktyką, wspierając świadome planowanie własnego rozwoju zawodowego.
 - c) wyniki samooceny są omawiane z dyrektorem i mogą stanowić podstawę do planowania dodatkowych szkoleń lub wsparcia.

3. Informowanie rodziców o realizacji Planu OWE:

- 1) Żłobek zapewnia rodzicom rzetelną i bieżącą informację o sposobie realizacji Planu OWE za pośrednictwem co najmniej dwóch kanałów komunikacji:
 - a) aplikacji mobilnej wykorzystywanej do codziennego przekazywania informacji o aktywnościach, posiłkach i samopoczuciu dziecka;
 - b) tablicy informacyjnej znajdującej się w widocznym miejscu w siedzibie żłobka, na której zamieszczany jest m.in. aktualny ramowy rozkład dnia, tematyka realizowanych zajęć oraz informacje o planowanych wydarzeniach.
- 2) Dodatkowo rodzice mogą uzyskać informację o realizacji planu podczas indywidualnych rozmów z opiekunem grupy oraz zebrań organizowanych przez dyrektora.

4. Konsultowanie Planu OWE z rodzicami

- 1) Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny podlega konsultacji z rodzicami, którzy mają prawo zgłaszać uwagi i propozycje dotyczące jego realizacji;
- 2) Konsultacje odbywają się w ramach zebrań ogólnych i grupowych, podczas indywidualnych spotkań z opiekunem oraz poprzez możliwość przekazania opinii w formie pisemnej lub za pośrednictwem aplikacji.
- 3) Rodzice mają również prawo zgłaszania własnych propozycji dotyczących zajęć dodatkowych oraz oferty opiekuńczo-wychowawczej żłobka, zgodnie z postanowieniami Statutu.
- 4) Uwagi zgłoszone przez rodziców są analizowane przez dyrektora i, w miarę możliwości organizacyjnych, uwzględniane przy modyfikacji planu w kolejnym okresie jego obowiązywania.

§7

Postanowienia końcowe

1. Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny stanowi podstawowy dokument określający sposób realizacji zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych w Niepublicznym Żłobku Muzyczno-Językowym „SZCZĘŚLIWE DZIECKO” w Kliszowie i jest spójny z postanowieniami Statutu oraz Regulaminu wewnętrznej organizacji żłobka.
2. Pierwszy Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny jest opracowywany przez założyciela żłobka.
3. Kolejne wersje Planu opracowywane są przez zespół pedagogiczny żłobka we współpracy z Dyrektorem, z uwzględnieniem obowiązujących standardów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wytycznych zawartych w Konwencji o prawach dziecka oraz specyfiki muzyczno-językowego profilu placówki.
4. Plan zatwierdza Dyrektor Żłobka.
5. Pierwszy Plan obowiązuje od dnia uruchomienia żłobka do 31 sierpnia 2026 r. Każdy kolejny okres obowiązywania Planu pokrywa się z rokiem żłobkowym, tj. trwa od 1 września do 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego.

6. Plan podlega przeglądowi i ewaluacji nie rzadziej niż raz w roku, przed rozpoczęciem nowego roku żłobkowego, z uwzględnieniem wyników monitorowania jego realizacji, wniosków z obserwacji zajęć, samoocen personelu oraz uwag zgłoszonych przez rodziców.
7. W przypadku zmian w obowiązujących przepisach prawa, standardach opieki lub potrzebach rozwojowych dzieci, Plan może być aktualizowany w trakcie roku żłobkowego, w formie aneksu zatwierdzonego przez Dyrektora.
8. Plan jest dostępny do wglądu dla rodziców w siedzibie żłobka oraz udostępniany za pośrednictwem aplikacji lub strony internetowej placówki.
9. Wszyscy pracownicy pedagogiczni i opiekunowie żłobka zobowiązani są do zapoznania się z treścią Planu oraz do jego rzetelnej realizacji w codziennej pracy z dziećmi, co potwierdzają własnoręcznym podpisem.
10. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Planem zastosowanie mają odpowiednio postanowienia Statutu Żłobka, Regulaminu wewnętrznej organizacji żłobka oraz obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3.

Kliszów, 03.08.2026 r.
(miejscowość i data)

Agnieszka Jastrzębska
dyrektor żłobka